

ע"פ 14154/02/23 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייט

ע"פ 14154-02-23 פלוני נ' מדינת ישראל

לפני כבוד השופטת יפעת שטרית - אב"ד
כבוד השופטת תמר נסים שי
כבוד השופטת אוסילה אבו-אסעד
המערער פלוני
נגד
מדינת ישראל המשיבה

ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בנצרת (כב' השופטת רות שפילברג כהן) מיום 20.10.22 במסגרת
ת"פ 48601-10-18

פסק דין השופטת תמר נסים שי:

ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בנצרת (כב' השופטת רות שפילברג כהן), במסגרתו הורשע המערער על פי הודאתו בעבירה של תקיפה סתם כלפי בת זוג במספר מקרים (הכרעת דין מיום 18.10.21). על המערער נגזרו 7 חודשי מאסר בפועל, לריצוי בדרך של עבודות שירות, ועונשים נלווים (גזר דין מיום 20.10.2022). הערעור מכוון כנגד הכרעת הדין, ועניינו בבקשה לאפשר חזרה מהודאה, ולחלופין, כנגד חומרת העונש.

רקע עובדתי דרוש

1. ביום 21.10.18, הוגש כנגד המערער כתב אישום המייחס לו עבירות של **איומים** - עבירה לפי סעי' 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**") ו**תקיפה סתם של בת זוג** (במספר מקרים) - לפי סעיף 382(ב) לחוק העונשין. בהמשך תוקן כתב האישום עבירת האיומים הוסרה ממנו כן הוסרו מספר רכיבים עובדתיים הנוגעים למהות מעשי האלימות שיוחסו לו.

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, החל מחודש מרץ 2015 ובמועדים הרלוונטיים לכתב האישום, היו המערער וגב' ש.ל.ס' (להלן: "המתלוננת"), בני זוג.

בתאריך 27.9.2015, כשהמתלוננת הייתה מצויה בחודש השלישי להריונה, על רקע ויכוח שנתגלע בינה לבין המערער במהלך חופשה, תקף המערער את המתלוננת בכך שתפס אותה בכתפיה בחוזקה.

עמוד 1

בתאריך 7.11.2015, בביתם בכרם מהר"ל, בעקבות ויכוח בין המערער למתלוננת, תקף המערער את המתלוננת בכך שהשליך חפצים כדוגמת מטען המחשב וספרים תוך שהוא מקלל אותה.

בלילה שבין התאריך 1.8.2016-2.8.2016, בדירתם ביוקנעם, בעקבות ויכוח בין המערער למתלוננת, תקף המערער את המתלוננת בכך שהשליך לעברה קופסת אוכל וצעק שהיא מחביאה ממנו אוכל. מכסה הקופסה פגע למתלוננת בבטנה. בהמשך לכך, תקף אותה המערער בכך שתפס אותה בכתפייה, והחל לגרור אותה. בעקבות זאת עזבה המתלוננת את המערער, ועברה לגור בXXX.

בסוכות 2017 (במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה), במשחקיה בקניון XXX, בעת שהגיעה המתלוננת על פי בקשת המערער למפגש עם בנם הקטין, תקף המערער את המתלוננת, בכך שתפס בחוזקה את פרק כף ידה.

ההליך בבית המשפט קמא

3. המערער, שהיה מיוצג תחילה על ידי עו"ד חליוה כפר בעובדות כתב האישום ולפיכך נשמעו ראיות. ביום 3.1.21, בעיצומה של שמיעת פרשת ההגנה, נענה בית המשפט קמא לבקשת המערער ובא כוחו ושחרר את עו"ד חליוה מהמשך ייצוג המערער. בהמשך לכך, והגם שבתחילה ביקש המערער לייצג את עצמו, מינה לו בית המשפט קמא, בהסכמתו, את הסנגוריה הציבורית לייצגו והדיון נדחה לשם כך. ביום 2.2.21 הודיע עו"ד וייס כי נטל על עצמו את הייצוג מטעמה והמשך שמיעת המשפט נדחה פעם נוספת על מנת לאפשר לימוד התיק.

4. ביום 18.10.21, בטרם שהושלמה שמיעת פרשת ההגנה, הודיעו הצדדים לבית המשפט קמא כי הגיעו לידי הסדר טיעון, במסגרתו הוגש כתב אישום מתוקן (כא/1). המערער הודה בעובדותיו, והופנה לשירות המבחן לצורך קבלת תסקיר לעונש. הצדדים הסכימו כי המלצות התסקיר לא יחייבו אותם. לבקשת המערער, בית המשפט קמא הורה לשירות המבחן לבחון בנוסף את האפשרות לביטול הרשעתו.

5. במועד שנקבע לצורך שמיעת הטיעונים לעונש, ביקש גם עו"ד וייס להתפטר מייצוגו של המערער, והאחרון עמד על ייצוג עצמו. בית המשפט קמא נענה לבקשות אלה, והמערער החל מייצג את עצמו. במועד זה הובא לידיעתו של המערער תוכן התסקיר שהוגש בעניינו, בוצע תיקון נוסף על פי בקשתו בכתב האישום המתוקן, תוך הסרת המילה "לכיוונה" מסעי' 3 לעובדות כתב האישום המתוקן, והמערער טען לעונש לעצמו. בתום הדיון הופנה המערער לממונה על עבודות השירות, על מנת לבחון את התאמתו לריצוי עונשו על דרך של עבודות שירות, וביום 20.10.2022 נגזר דינו כמפורט לעיל.

גזר דינו של בית המשפט קמא

6. בגזר הדין סקר בית המשפט קמא באריכות את פרטי התסקיר שהוגש, אשר לא המליץ להימנע מהרשעת המערער ואף המליץ על הטלת ענישה הרתעתית, של מאסר בפועל ממש. על יסוד האמור, ובהינתן נסיבות ביצוע העבירה ותוך בחינת נתוני המערער, קבע בית המשפט קמא כי אין מקום לביטול הרשעתו של המערער.

7. בית המשפט קמא הוסיף ובחן את הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה, וקבע כי הגם שאין מדובר במעשים

המצויים ברף הגבוה של עבירות האלימות, אינם מתוכננים או מתוככמים, הרי שהתנהגותו של המערער הנשקפת מהם מאופיינת בזעם ובאובדן שליטה עצמית. נקבע, כי כתב האישום המתוקן פרש רק אפיזודות מתוך מערכת זוגית קצרה ורבת מהמורות. המתלוננת תיארה בעדותה תחושת פחד תמידית מפני תגובותיו הקיצוניות של המערער, כאשר עיגון לרושם זה התקבל באופן אותנטי, מהתפרצות בלתי מרוסנת של המערער באחד הדיונים ולנגד עיני בית המשפט. רושם זה תאם גם את התרשמות שירות המבחן מהמערער כאדם אימפולסיבי, תוקפן, ללא מודעות עצמית ונעדר עכבות.

8. בית המשפט קמא סקר את מדיניות הענישה הנהוגה, וקבע כי מתחם העונש ההולם לכלל אירועי כתב האישום המתוקן נע בין מספר חודשי מאסר בפועל, אשר ניתנים לריצוי במקרים המתאימים בדרך של עבודות שירות, ועד 12 חודשי מאסר בפועל, וזאת לצד עונשים נלווים ובהם פיצוי למתלוננת.

9. לאחר שבחן את הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, וחרף היעדרה של הפנמה באשר לבעייתיות שבהתנהלותו, היעדרו של אופק שיקומי ומסוכנותו העתידית, על פי התסקיר השלילי, קבע כי יש לבוא לקראת המערער ולהימנע משליחתו למאסר מאחורי סורג ובריח. את עונשו של המערער מיקם בחלקו האמצעי גבוה של מתחם הענישה, וקבע כי ירוצה בעבודות שירות.

טענות המערער

10. **אשר להכרעת הדין** - המערער עותר כי יותר לו לחזור בו מהודאתו, כך שהרשעתו תבוטל והתיק יושב לבית המשפט קמא, להמשיך את ניהול פרשת ההגנה מהמקום בו פסקה.

לטענתו, הגם שבקשה זו מושמעת לראשונה בשלב הערעור, הרי שיש לבחון אותה כאילו הושמעה עוד בטרם גזירת הדין. המערער טוען, כי ניתן להיווכח שהיה ספקן ומסויג לגבי הסדר הטיעון עוד בשלבים המוקדמים לעריכתו, ולא היה מודע לכל פרטיו. כך גם לא הסכים לגמרי עם נוסח כתב האישום המתוקן שאף לא היה ברור לו לחלוטין. תימוכין לטענותיו רואה המערער באלה:

א. המערער כפר באשמתו בראשית ההליך. שמיעת פרשת התביעה הסתיימה, פרשת ההגנה הייתה בעיצומה, ובמועד שהיה קבוע להמשך משפטו הוצג לפתע הסדר הטיעון. לא ניתן ללמוד מהפרוטוקול מהי הדינמיקה שקדמה לשינוי בעמדתו הנחרצת של המערער, ולא נמצא כל רמז לקיומם של הליכי מו"מ/גישור/פישור אשר יכולים להבהיר זאת.

ב. משנה תוקף לאמור מצוי בכך, שדווקא ההתרחשות הקודמת להצגת ההסדר הייתה בקשה שהגיש המערער בעצמו לקבלת חומרי חקירה. מבקשה זו ניתן ללמוד על רצונו בהמשך שמיעת ההליך, ומשתקף גם חוסר הבנתו בכללי הפרוצדורה, שעה שסבר כי לא השלים את עדותו.

ג. כתב האישום המתוקן לא הוקרא למערער כמתחייב מהוראות הדין, ולא עולה מפרוטוקול הדין בו הוצג הסדר הטיעון כי הוא הבין את תוכנו. המערער לא היה מודע לתוכנו של כתב האישום המתוקן אשר תוקן בכתב יד על גבי כתב האישום המקורי.

ד. חוסר שיתוף הפעולה בין המערער לסנגורו, עו"ד וייס, כפי שהוצג בבית המשפט קמא במועד ישיבת הטיעון לעונש, מטיל צל על מידת הבנתו של המערער את הסדר הטיעון.

ה. אמרתיו של המערער בפני בית המשפט קמא בישיבת הטיעון לעונש, מלמדות כי לא הסכים לכתב האישום המתוקן ואף לא הבין כהלכה את תוכנו.

ו. כך אף משתקף מדברי המערער בפני שירות המבחן, לפיהם האשים המערער גורמים חיצוניים (המתלוננת) בהסתבכותו, באופן שאינו עולה בקנה אחד עם נטילת אחריותו בהסדר הטיעון.

11. בנסיבות העניין, נטען כי ניכר שבקשתו לחזור בו מהודאתו אינה נובעת משיקולים תועלתניים, בשל העונש שהושת עליו ושאת חלקו הגדול כבר ריצה, אלא מתוך רצונו להוכיח את חפותו. בכך, ומתוך האינטרס הציבורי של הוצאת האמת לאור, יש לראות משום "נימוקים מיוחדים", שיש בהם די על מנת לאפשר חזרה מהודאה. נוסף לאמור, יש להביא בחשבון את היות המערער וטרינר והחשש כי רישיונו יישלל בשל הרשעתו.

12. **בכל הנוגע לערעור על העונש** - נטען כי בית המשפט קמא שגה, עת התיר למערער לייצג עצמו בישיבת הטיעון לעונש, וזאת בהינתן עמדתה העונשית של המאשימה למאסר בפועל. חרף הצהרתו של המערער על כך שהוא מעוניין לייצג את עצמו, היה ראוי "**לאור הנתונים .. בדבר היותו של המערער אדם אמוציונאלי, שלעיתים שיפוטו בעייתי**", להסביר למערער את אפשרותו לפנות לסניגוריה הציבורית ולבקש החלפת עורך הדין, או לחלופין לדחות את מועד הדיון על מנת ליתן בידו פרק זמן לשקילת צעדיו. בית המשפט קמא שגה כאשר לא מינה למערער סניגור אחר, וזאת מבלי שקבע כי "אין בכך להועיל" כמתחייב בסעיף 17 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב - 1982 (ולהלן: "**חוק סדר הדין הפלילי**").

עוד בהקשר זה חידד, כי עיון בפרוטוקול הדיון בטיעונים לעונש, ממחיש עד כמה זקוק היה המערער לייצוגו של עורך דין בשלב זה, ועד כמה מועטה הבנתו בהליך הפלילי. כך למשל, המערער העלה טענות המלמדות על אי לקיחת אחריות, היעדר הבעת חרטה וצער, ואף טענות המלמדות כי היה מקום לשוב ולברר עמו האם הוא עומד על הודאתו. לו היה המערער מיוצג, ספק אם היו מוגשים על ידו חלק מהמוצגים שהגיש (בעיקר ע/2). לא הושמע טיעון ביחס למתחם העונש ההולם, ואף לא לגבי גזירת עונשו בתוך המתחם. המערער לא התייחס בטיעונו לחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות בהן הורשע, ולמעשה, מרבית טענותיו לא היו רלוונטיות ואף הסבו לו נזק.

13. היעדר טיעון ענייני מצדו של המערער הוביל לתוצאה עונשית מחמירה ולא מידתית, המצדיקה התערבות. בית המשפט קמא שגה, עת קבע כי מתחם העונש מתחיל במספר חודשי מאסר בפועל, שכן בתיקים חמורים בהרבה נקבעו מתחמים מקלים יותר, ובהתאם נגזרו עונשים חמורים פחות. לתמיכה בטענתו הפנה ב"כ המערער לפסיקה שונה.

14. בדיון שהתקיים בערעור ביום 21.2.23 בטרם שמיעת טענות הצדדים ובהסכמתם, נתבקשה תגובת עו"ד וייס לאמור בהודעת הערעור. עו"ד וייס מסר הודעה בכתב, לפיה ובתמצית, במועד הצגת הסדר הטיעון בבית המשפט

קמא, כבר מוצה הליך של מו"מ בין בא כוחו הקודם של המערער לתביעה ונערכה טיוטת כתב אישום מתוקן. טרם אותו דיון ועל פי דרישתו, אף הוכנסו תיקונים נוספים. המערער קרא את כתב האישום המתוקן והבינו. הוא היה מודע לכל פרטי ההסדר לרבות לכל פרטי כתב האישום המתוקן. רק לאחר מכן הודה והורשע.

15. לאחר קבלת הודעת עו"ד וייס השלים המערער טיעונו בפניו, שב על הנטען בהודעת הערעור, וחידד, כי הטענה לכשל בייצוג לא נטענה מפורשות, ולא בכדי. נטען כי עו"ד וייס לא התייחס בתגובתו לקשיים בשיתוף הפעולה עם המערער. בסיטואציה שנוצרה במועד הצגת ההסדר, המערער לא הבינו בעצמו עד תום והודה באופן אימפולסיבי.

טענות המשיבה

16. המשיבה עותרת לדחות את הערעור על שני חלקיו. בכל הנוגע לטענות כנגד הכרעת הדין (חזרה מהודאה), המשיבה ציינה כי אין בטיעוני המערער צידוק להיענות לו. אין כל ראייה לכך שהמערער לא הודה באופן חופשי או כי לא הבין במה הודה, והדברים מקבלים משנה תוקף בדבריו של עו"ד וייס, שהוגשו לבית המשפט.

17. לעניין הייצוג מוסיפה המשיבה, כי המערער היה מיוצג על ידי שני עורכי דין. על הייצוג מטעם בחר לוותר מסיבותיו, כמו גם לעמוד על ייצוג עצמי. בקשתו כעת לחזור בו מהודאתו הינה בקשה טקטית, שכן התוצאה העונשית לא ענתה על ציפיותיו. המערער, שהינו אדם משכיל, הבין היטב את ההליך ואף ידע להגיש בקשות בעצמו. הוא לא ביקש בשום שלב לחזור בו מההסדר, ואף נתן את הסכמתו לבצע עבודות שירות.

18. גם העונש שנגזר על המערער אינו מצדיק התערבות. מדובר במספר מקרי אלימות כלפי בת זוג ועל פני תקופה ממושכת. בית המשפט קמא אף עשה חסד עם המערער, כאשר לא שעה להמלצת שירות המבחן וחרף המלצה לענישה מרתיעה של מאסר בפועל, השית מאסר לריצוי בעבודות שירות.

דין והכרעה

19. לאחר עיון בהודעת הערעור ובתיק קמא, ולאחר שמיעת הצדדים ועיון בהודעת עו"ד וייס, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעור על שני חלקיו להידחות, וכך גם אציע לחברותי שנעשה.

הערעור על הכרעת הדין

20. הערעור ברכיב זה מושתת על הטענה, כי יש לאפשר למערער לחזור בו מהודאתו שניתנה בבית המשפט קמא ושעל יסודה הורשע, שכן הודאה זו יסודה, לטענת המערער, באי הבנה מלאה/אי הסכמה אותנטית לאשמה ולהסדר הטיעון.

21. כידוע, לנאשם בהליך פלילי הזכות לכפור בעובדות כתב האישום ולנהל את משפטו. ואולם, ככל שהודה והוא מבקש לחזור בו מהודאתו, הוא לא יוכל לעשות זאת אלא מנימוקים מיוחדים שיירשמו. ההסדר

הנורמטיבי לכך מצוי בהוראת סע' 153(א) לחוק סדר הדין הפלילי לפיה:

"הודה הנאשם בעובדה, אם בהודיה שבכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט, רשאי הוא בכל שלב של המשפט לחזור בו מן ההודיה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שיירשמו".

כבר נקבע כי ההסדר בסעיף זה "נועד לאזן בין שתי תכליות - כיבוד רצון הנאשם והוגנות ההליך הפלילי, מחד, לבין רצינות, אמינות וודאות ההליך הפלילי, מאידך... בבואנו לצקת תוכן בביטוי "נימוקים מיוחדים" עלינו להכיר בכוחה המשפטי של הודיה שניתנה בפני בית המשפט. אין לאפשר שימוש לרעה בזכויותיו של נאשם. התייחסתי לכך בהרחבה בעניין פלוני, שם קבעתי בזו הלשון: "יש להתייחס להודאת נאשם בתוך כותלי בית המשפט ברצינות הראויה. הנאשם אינו בגדר "סוחר בשוק" המשפט הפלילי. הוא אינו רשאי לשמור את כל הקלפים באמתחתו ואינו בן חורין לעבור מהודאה לכפירה בכל עת אשר יחפוץ." (שם, פס' 4). ע"פ 2005/20 פלוני נ' מדינת ישראל (מיום 11.8.20) (ולהלן: "עניין פלוני").

22. הגם שהדבר לא בואר בהוראת החוק, הרי שבפסיקה התוו מספר כללים מנחים לאותם נימוקים מיוחדים "ככלל, נפסק כי היתר כאמור יינתן אך ורק בנסיבות חריגות. באופן פרטני, התייחסה הפסיקה לשלוש עילות מרכזיות - פגם ברצון החופשי, כשל בייצוג ורצון כן בחשיפת האמת העובדתית" (עניין פלוני).

23. אין חולק כי הוראת סע' 153(א) פורשת מצודתה גם על הליך הערעור. ואולם, לשאלת "עיתוי" השמעת הבקשה נודעת חשיבות לא מבוטלת, כאשר לעיתים, עצם העיתוי המאוחר שבהעלאת הבקשה יהווה טעם ממשי שלא להיעתר לה. כך נקבע "...באופן מהותי, נבחן מניע הנאשם בבקשתו - האם מדובר ברצון כן ואמיתי לחזור מהודאת שווא או במהלך טקטי שנועד לגרוף תועלת משפטית. משכך, ישנה חשיבות לעיתוי הבקשה, והעלאתה רק בשלב הערעור מהווה טעם משמעותי לדחותה נוכח החשש כי היא נובעת מאכזבת הנאשם מעונשו (ע"פ 3633/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 לחוות דעת חברתי השופטת ג' כנפי-שטייניץ (9.11.2022); ע"פ 279/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (25.9.2019))." ע"פ 2649/21 יצחק סילברה נ' מדינת ישראל, (מיום 19.2.2023).

24. כאמור, המערער הודה במסגרת הסדר טיעון, ובמוקד ערעורו טענתו לאי הבנת או מודעותו להודאתו או רכיביה או אי הסכמה מלאה לדברים. טענה זו יש קושי לקבל. אכן, כטענת המערער, לא משתקף מתיק בית המשפט במועד ההודעה על ההסדר כי הצדדים ניהלו מו"מ, ולא ניתן לבחון באמצעות הפרוטוקול את הדינמיקה שקדמה לכך. עם זאת, בכך לבד אין כדי ללמד מאום על מהלכי הצדדים שקדמו להודאה, שכן אין כל הכרח שמגיעים אלה ייעשו רק על דרך של גישור פורמלי. ממילא, אין לתהות על כך שהסכמות מוקדמות לא קיבלו ביטוי בפרוטוקול הדיון או יובאו כלל לידיעת בית המשפט, שעה שאין בכך צורך לניהול ההליך.

עם זאת, בעניין כאן ובצד האמור, שהינו במישור הכללי/העקרוני, עדות טובה לקיומו של מו"מ מונחת לפנינו

בהודעתו של עו"ד וייס לבית המשפט. לפי הודעה זו, עליה לא חלק המערער, במועד בו נטל עו"ד וייס את הייצוג כבר גובשה טיוטת כתב אישום מתוקן, ומו"מ בין התביעה לבא כוחו הקודם של המערער מוצה. בהקשר זה ניתן אף להפנות לכך, שממועד דיון ההוכחות האחרון שהתקיים ביום 23.1.2020 ועד למועד הצגת הסדר הטיעון ביום 18.10.2021, חלפה למעלה משנה וחצי (בין לבין התקיימו 3 דיונים שאינם מהותיים), פרק זמן שיש בו די והותר כדי להידבר בין הצדדים ולגבש הסכמות. עו"ד וייס אף הוסיף בתגובתו וציין, כי המאשימה נאותה לבצע תיקונים נוספים עובר להצגת הסדר הטיעון, והדברים היו ידועים וברורים למערער לאחר שהוסברו לו, כלשונו של עו"ד וייס שם - **"בXXX בתך הקטנה גם על ידי התובע המלומד"**.

25. טענת המערער כי לא הבין את הדברים או לא היה מודע להם אינה מבוררת די צורכה, משלא ברור מה לא הבין מהמכלול, ואף עומדת בסתירה לתיעוד מהדיון במועד הצגת הסדר הטיעון (18.10.21). כעולה מפרוטוקול הדיון, לאחר שהובהר למערער כי בית המשפט אינו קשור להסדר הטיעון, המערער הבהיר מפורשות כי הדבר ברור לו: **"אני מבין ומסכים לכך. אני מודה בכתב האישום המתוקן.."** (עמ' 263 ש' (17).

26. לאמור יש להוסיף, כי הדברים עומדים בסתירה גם למשתקף מהפרוטוקול במועד הטיעונים לעונש מיום 3.5.22. עיון בדבריו באותו מועד, מעלה כי לאחר שחרורו של עו"ד וייס מהייצוג, נדרש המערער בעצמו לסוגיית תיקון כתב האישום. לדבריו, שם, תוך שהוא מציג תצלום מתוך מכשיר הטלפון של כתב האישום שקיבל, היו בתיקון מספר דברים להם לא נתן הסכמתו. המערער אף הוסיף ופירט מפורשות כי **"יש כמה נקודות שנראים מחוקים. זה נכון שהודיתי בזה אבל בתום לב לא שמתי לב לזה. לשאלת בית המשפט מה היה שם, אני אומר שהשלכתי אבל זה לא היה לכיוונה. אני מפנה את התובע לזה שבטיעונים לעונש כתבו שמשכתי למתלוננת בשערות, וזה משהו שלא מופיע בכתב האישום המתוקן"**. אם כן, מכלל הן, נשמע הלאו. מדברי המערער עולה ברורות, כי היה מודע היטב לתיקונים שבוצעו בכתב האישום עובר להודאתו, ונתן הסכמתו לאלה. יתר על כן, הוא אף דקדק (ובצדק) עם ב"כ המשיבה שלא לחרוג בטיעונו מעובדות שנמחקו במסגרת התיקון מכתב האישום. וגם זאת, באותו מועד הוא אף קיבל הסכמה נוספת כי אותה עובדה, לגביה הודה "בחוסר תשומת לב", תימחק אף היא מכתב האישום. בנסיבות אלה, לא ניתן לקבל טענתו להיעדר הבנה/ידיעה או אי הסכמה מלאה להודאתו.

27. עוד יוסף, כי ככל שהיה ממש ברצונו של המערער לעמוד על חפותו ולנהל את ההליך, הרי היה בידו לבקש לחזור בו מהודאתו במועד הטיעון לעונש, טרם שחרור עו"ד וייס או לאחריו אך הוא לא עשה כן. בטיעונו לעונש המערער אף קיבל אחריות למעשיו (גם אם טען שמדובר היה באלימות הדדית). גם לאחר מכן, לא ביקש המערער לחזור בו מהודאתו וזאת אף שהדיון נדחה למועד נוסף לצורך מתן גזר דין.

28. סיכומי של דבר, לא ראיתי כי יש מקום לשעות לבקשתו של המערער לחזרה מהודיה בשלב הערעור. בנסיבות העניין סבורי כי עניינו אינו בא בגדר אותם מקרים חריגים ונדירים, המצדיקים חזרה מהודאה בראי אמות המידה המחמירות שנקבעו בפסיקה (ע"פ 3633/21 פלוני נ' מדינת ישראל, (מיום 9.11.2022). זאת ועוד, בהינתן ההנמקות המצטברות לעיל, הרי שאין בעובדה כי המערער כבר החל מרצה את עונשו, כדי ללמד אחרת.

הערעור על גזר הדין -

29. טענות המערער בהקשר זה סובבות סביב שני נימוקים. האחד - "פגם בהליך" בשל היעדר ייצוג. נטען, כי לו היה מיוצג, היו מובאים בפני בית המשפט קמא מכלול נימוקים שחסרו מהדין ואחרים לא היו מושמעים. בשל חסרונם של טיעונים מחד גיסא וטענות שלא היו מקום להשמיען מאידך גיסא, נגרם לו עוות דין. עוד נטען, כי בית המשפט קמא החמיר עמו יתר על המידה, באופן המצדיק התערבות ערכאת הערעור. לחילופין, מבוקש להשיב את עניינו לבית המשפט קמא, על מנת שיגזור את דינו מחדש לאחר שיישמע טיעון סדור.

גם טענות אלה לא מצאתי כי יש לקבל.

30. אשר לעניין הייצוג - לאורך ההליך קמא יוצג המערער על ידי שני סנגורים. בראשית ההליך על ידי סניגור מטעמו, אשר ייצגו עד לשלב השלמת עדותו במסגרת פרשת ההגנה. אז הודיע המערער בעצמו לבית המשפט קמא כי בשל חילוקי דעות עם בא כוחו הוא מבקש לשחררו מהייצוג. עיון בפרוטוקול הדיון מיום 31.1.21 מעלה, כי לאחר שחרורו של עו"ד חליוה, התנגד המערער תחילה להצעת בית המשפט קמא לייצוג ע"י סניגור ציבורי: **"בית המשפט מציע לי למנות סנגור מטעם הסניגוריה הציבורית ואני אומר ששקלתי הכל, הייתי בהרבה יעוצים, עשיתי את כל החישובים שלי, אני מוכן לקחת אחריות ואני רוצה לייצג את עצמי"** (ראו עמ' 255 ש' 8-10). לאחר הפסקה שב בית המשפט קמא על המלצתו, והמערער נמלך בדעתו והסכים לייצוג מטעם הסניגוריה הציבורית. למערער מונה סנגור מטעם הסניגוריה הציבורית, ואולם גם עמו התקשה המערער לשתף פעולה, כמפורט בפרוטוקול הדיון מיום 3.5.22. המערער אישר קשייו אלה, ושב וביקש במועד זה לייצג את עצמו.

הגם שקיימת חובת ייצוג בעניינינו (סע' 15 לחוק סדר הדין הפלילי), הרי שזו אינה חלה עוד כאשר הייצוג הופסק ברשות בית המשפט (סע' 17 לחוק). התנהלות המערער בבית המשפט קמא מלמדת, כי לא היו כל תועלת או צורך בכפיית מינוי סניגור נוסף ושלישי במספר. משעמד המערער על רצונו לייצג את עצמו, בדין התיר זאת בית המשפט קמא.

31. ולגופו של עניין. היעדרו של ייצוג לא הסב למערער עיוות דין. טענתו כי הרשעתו לא בוטלה וכי בשל כך עלול להישלל רישיונו כוטריןר, נדונה במסגרת גזר הדין בהרחבה. בהקשר זה פסע בית המשפט קמא על פי הכללים שהותוו בהלכת כתב (ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל** (21.8.97)) לפיהם, הימנעות מהרשעה הינה חריג, ותהיה מוצדקת רק בהתקיים התנאים בהם הרשעה תפגע בשיקום הנאשם וכשסוג העבירה מאפשר ויתור על הרשעה בדין מבלי לפגוע בשיקולי הענישה. ביישום הכללים במקרה כאן לא נפלה שגגה כלשהי. כפי שנקבע בגזר הדין, עסקינן במספר מקרים של תקיפה במסגרת התא המשפחתי, במשך פרק זמן לא מבוטל. מעשים אלה יש להוקיע. לאמור הצטרפה גם ההתרשמות הישירה של בית המשפט קמא מהנפשות הפועלות, והעובדה שלא ניתנה המלצה שיקומית על ידי שירות המבחן. אם כן, נכון קבע המותב קמא כי שיקולי ענישה עדיפים.

גם סוגית נזקי ההרשעה נבחנה כהלכה. בית המשפט קמא קבע כי ביטול רישיונו של המערער נתון להכרעת הרגולטור, כי אין בטיעוני המערער כדי ללמד שהרשעה בעבירה תביא בהכרח לשלילת רישיונו, בוודאי שלא לצמיתות, וכי עניין זה יוכרע בהליך אחר מתאים. קביעות אלה אף הן מקובלות עלי, בהינתן מעשיו של המערער. מעבר לצורך יאמר, כי גם לפנינו לא הובאה ראיה לפיה הרשעת המערער בהכרח תביא לשלילת רישיונו או כי יש לוותר על ההרשעה מטעמים אחרים.

32. אשר לטענות שנטענו במסגרת הטיעונים לעונש ואלה שחסרו - הגם שהמערער החסיר את הדברים מטיעוניו, בית המשפט קמא התחשב בגזר דינו בחלוף הזמן מאז ביצוע המעשים וכן בעובדה שבכל פרק הזמן הנ"ל המערער לא הוסיף והסתבך בעבירות נוספות. עוד שקל לזכותו את הודאתו ואת עברו הנקי. גם עיקרו של התיעוד שהציג שימש לזכותו, כך לעניין מערכת היחסים היציבה שניהל ומכתב ההמלצה מחברה לה מספק המערער שירותים. כפי שציין הסנגור, הערכת הסיכון (ע/2) נזכרת בתסקיר ומשכך הצגתה גם על ידו, לא הסבה למערער נזק.

33. לעניין מידת העונש - הלכה ידועה היא כי בית המשפט של ערעור ייטה שלא להתערב בעונש שהוטל על ידי הערכאה הדיונית אלא במקרים חריגים, בהם נפלה טעות מהותית בגזר הדין, או שהעונש סוטה באופן ממשי ממדיניות הענישה הנהוגת או הראויה בנסיבות דומות (ע"פ 7868/21 פלוני נ' מדינת ישראל, (מיום 19.2.2023)). המקרה שבפנינו אינו נופל באחד מהחריגים.

34. בית המשפט קמא בחן היטב את נסיבות המעשה והעושה, סקר בהרחבה רבה את פסיקת בתי המשפט השונים, ומקובלת עליו קביעת מתחם הענישה התואם את מדיניות הענישה הנהוגה, והנמוך מהמתחם לו עתרה המאשימה. בהקשר זה אציין כי קיים מנעד ענישה רחב בעבירות אלה, ובהינתן צבר המעשים ומשכם לא ראיתי צידוק להתערב ברכיב זה.

35. גם במיקום עונשו של המערער לא ראיתי כי נפלה שגגה. התסקיר שהוגש בעניינו של המערער שיקף את קשייו לשתף פעולה עם שירות המבחן לרבות עם גורמי טיפול נוספים והיעדר אופק שיקומי. גם דברים אלה נסקרו בהרחבה בגזר הדין קמא ואין צורך להוסיף עליהם. חרף האמור, כפי שצוין לעיל, בית המשפט קמא זקף לזכות המערער את עברו הנקי, חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות, ובניגוד להמלצת שירות המבחן השית ענישה לריצוי בדרך של עבודות שירות. ההחלטה מנומקת היטב ומאזנת נכונה את מכלול הנתונים כנדרש.

36. לסיכום - על יסוד מכלול האמור, אציע כי נדחה את הערעור על כל רכיביו.

תמר נסים שי, שופטת

השופטת יפעת שיטרית - אב"ד:

מסכימה.

יפעת שטרית, שופטת

השופטת אוסילה אבו אסעד:

מסכימה.

אוסילה אבו-אסעד,
שופטת

סוף דבר, הוחלט אפוא פה אחד , לדחות את הערעור על כל חלקיו ולהותיר את הכרעת דינו וגזר דינו של בית המשפט קמא על כנם.

ניתן והודע היום ט' אייר תשפ"ג, 30/04/2023 במעמד הנוכחים.

אוסילה אבו-אסעד,
שופטת

תמר נסים שי, שופטת

יפעת שטרית, שופטת